

PIET RIETVELD (1952 – 2013)

Veelzijdig academicus met grote maatschappelijke impact

Biografie Piet Rietveld (1952–2013)

In de vele reacties die de afdeling Ruimtelijke Economie ontving na het overlijden van Piet op 1 november 2013 komt een aantal woorden telkens weer naar voren; woorden die Piet zo kenmerken: innemend, betrokken, bescheiden, nieuwsgierig, brede interesse, verantwoordelijk en efficiënt. In deze biografie willen we stilstaan bij de betekenis die Piet voor de wetenschap en voor zijn collega's heeft gehad. Piet wist zijn inhoudelijke nieuwsgierigheid naar maatschappelijk relevante thema's op een unieke manier te koppelen aan een sterke drang iets voor mensen te willen betekenen. We hopen met deze biografie voor collega's, familie en vrienden een tastbaar overzicht te bieden van Piet's indrukwekkende wetenschappelijke nalatenschap.

We hebben niet de ambitie om uitputtend te zijn, maar willen een impressie geven van de inhoud van het onderzoek en van de werkwijze die voor Piet zo kenmerkend was. We beginnen met een overzicht van de vele verdiensten van Piet voor de wetenschap en de afdeling Ruimtelijke Economie van de Vrije Universiteit Amsterdam. Daarna zullen we een overzicht geven van de onderzoeksbijdragen van Piet op het terrein van de vervoerseconomie, de regionale economie en evaluatiestudies, drie hoofdthema's die als een rode draad door zijn werk lopen. We sluiten af met een vanzelfsprekend persoonlijke en daarmee gekleurde, maar hopelijk toch voor velen herkenbare, karakterisering van hoe het was om met Piet te hebben mogen samenwerken.

De carrière van Piet in een notendop

Als jongste telg uit het gezin Rietveld ging Piet – vermoedelijk toen al slim en eigenwijs – in 1970 econometrie studeren in Rotterdam. Na succesvolle afronding van zijn studie in 1975 (cum laude) vervolgde hij zijn studie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam, waar hij onder begeleiding van Peter Nijkamp zijn proefschrift schreef dat hij in 1980 succesvol verdedigde. In deze periode legde Piet de inhoudelijke basis voor een bijzonder succesvolle en imposante carrière. Een carrière die zich kenmerkt door een grote productiviteit, een grote impact op maatschappelijke vraagstukken en een grote betekenis voor de ontwikkeling van jonge studenten en wetenschappers die hij op een karakteristieke, inspirerende manier wist te begeleiden.

In zijn proefschrift wist Piet een brug te slaan tussen zijn econometrische achtergrond, met grote nadruk op complexe wiskundige methoden en technieken, en vraagstukken die relevant zijn voor de dagelijkse praktijk. Vraagstukken rondom ruimtelijke ordening stonden ook in de jaren zeventig van de vorige eeuw volop in de belangstelling. Het in kaart brengen van de gevolgen van ruimtelijk orderingsbeleid stond echter nog in de kinderschoenen. Kosten-baten analyse, vandaag de dag welhaast vanzelfsprekend in de Nederlandse beleidspraktijk, bestond nog nauwelijks. Zijn onderzoek op het terrein van multi-criteria analyse heeft een basis gelegd voor een rationele en objectieve manier van evalueren van beleidsvoornemens. Deze interesse loopt als een rode draad door het hele wetenschappelijke werk van Piet. Telkens zocht hij daarbij de uitdaging op om kwantitatieve

methoden en technieken (de econometrist was altijd zichtbaar in Piet) bruikbaar te maken voor de grote ruimtelijk-economische vraagstukken van de moderne tijd. Daarbij deed het er niet toe of het ging om ruimtelijke ordening, de inrichting van een systeem van openbaar vervoer, het bevorderen van fietsgebruik, de vraag naar water, duurzaamheidsvraagstukken, congestieproblematiek, forensengedrag, de waardering van onroerend goed, of internationale handelsstromen.

In methodologisch opzicht was Piet daarbij erg creatief. Wat door menig van zijn collega's als een onoverkomelijk technisch of dataprobleem werd gezien, werd door Piet al snel omgebogen tot een uitdaging om creatieve oplossingen te zoeken. Ook was Piet erg scherp op mogelijkheden om onderzoekstechnieken uit aanpalende vakgebieden toe te passen op economisch relevante vraagstukken. Aansprekende voorbeelden daarvan zijn bijdragen waarin hij gebruik maakte van het graviteitsmodel en van meta-analyse.

Een belangrijke periode in het leven van Piet is zijn verblijf in Indonesië geweest, in de eerste helft van de jaren tachtig van de vorige eeuw. Deze periode was ongetwijfeld niet alleen voor Piet zelf, maar ook voor zijn hele gezin, een enorme ervaring. Piet werkte in Indonesië meer dan twee jaar aan de Universitas Kristen Satya Wacana in midden Java. Het feit dat deze universiteit de christelijke waarden veel aandacht gaf, was voor Piet van grote betekenis. Na een kleine twee jaar was zijn kennis van de Indonesische taal zo goed dat hij werd gevraagd om gebedsdiensten te leiden. Piet heeft in Salatiga de Economische Faculteit geholpen met het versterken van haar onderzoekscultuur. Thema's identificeren, een onderzoeksplan maken, veldwerk doen, data verzamelen en data verwerken. Piet heeft de eerste computers op de faculteit geïntroduceerd en zijn syllabus "Almost everyone's guide to regression analysis" is tot op vandaag een bestseller. Met enorm veel respect en waardering wordt er door Indonesische collega's gesproken over 'Pak Piet', niet alleen om zijn inhoudelijke kennis, maar vooral ook om zijn gedrevenheid in het delen van kennis en het ter beschikking stellen van kennis ter bevordering van de sociaal-economische ontwikkeling in Indonesië. Piet ging ook in Salatiga met de fiets naar het werk. 'Pak Piet' kreeg daardoor een extra betekenis want 'Piet' in het Indonesisch staat voor het Nederlandse 'fiets'.... Begin 1986 keerde Piet terug naar Nederland. Hij is echter voor werk en vakantie vele malen teruggekeerd naar Indonesië, en Salatiga in het bijzonder. De laatste keer in de zomer van 2013. Het netwerk dat Piet in de jaren tachtig van de vorige eeuw Indonesië in een korte tijd wist op te bouwen is tot op heden zeer herkenbaar in de afdeling.

Hoewel onderzoek de belangrijkste drijfveer van Piet was, had ook het bestuur en onderwijs een zeer belangrijke plek in zijn werkzaamheden. Een belangrijke bijdrage leverde Piet aan het faculteitsbestuur als portefeuillehouder onderzoek. Het betrof een periode waar de faculteit een transitie doormaakte waarin financiering van onderzoek sterker in verband werd gebracht met geleverde prestaties. Piet legde daarmee de basis voor het huidige stelsel van onderzoeksfinanciering aan de faculteit. In 2002 nam Piet de functie van hoofd van de afdeling Ruimtelijke Economie op zich. De afdeling was in de jaren daaraan voorafgaand fors gegroeid, met name door een grote aanwas van

AIO's, postdoc's en extern gefinancierde onderzoekers. Op bewonderenswaardige en geheel eigen wijze wist Piet deze groei te accommoderen, te combineren met zijn eigen onderzoek, en succesvol te blijven in het werven van middelen om de afdeling met relatief grote aandelen tweede- en derdegeldstroommiddelen de omvang te laten behouden die maken dat de afdeling tot op de dag van vandaag in zowel nationaal als internationaal opzicht één van de grotere onderzoeksgroepen is op het terrein van de ruimtelijke economie, waaronder regionale, stedelijke, transport- en milieueconomie vallen en ook geografische informatiesystemen.

Trots was hij ook op de ontwikkeling en succesvolle introductie van STREEM, een Masteropleiding op het terrein van de ruimtelijke, transport- en milieueconomie. Deze opleiding ging in 2007 officieel van start en is op dit moment een van de meest internationaal geïntendeerde masteropleidingen van de Vrije Universiteit Amsterdam, met elk jaar weer een instroom van ongeveer 50% buitenlandse studenten. Hieruit spreekt het unieke karakter van niet alleen de opleiding maar ook de afdeling, die door de koppeling van drie logisch samenhangende onderzoeksgebieden een unieke opleiding weet aan te bieden aan studenten met interesse in ruimtelijk-economische vraagstukken. Met name genoot Piet van het verzorgen van de econometrische en transportvakken in de opleiding en het begeleiden van studenten bij het schrijven van hun scripties.

Het belang van de bijdragen van Piet bleef ook buiten de Vrije Universiteit niet onopgemerkt. Bijzonder vereerd was hij met de Hendrik Muller prijs die hij in 1999 ontving als blijk van waardering voor zijn gehele oeuvre in het vakgebied van de ruimtelijke economie. In 2007–2008 was hij aan de Vrije Universiteit Brussel VUB University Professor en ontving hij aldaar een eredoctoraat. In 2009 werd hij Fellow van de International Regional Science Association. Ook het lidmaatschap van de KNAW in 2011 was een belangrijke blijk van erkenning voor de grote bijdrage van Piet aan de wetenschapsontwikkeling in Nederland en ver daarbuiten op het terrein van de Ruimtelijke Economie. Eveneens in 2011 ontving hij de EIB-ERSA prijs die jaarlijks wordt uitgereikt aan een bijzonder vooraanstaande wetenschapper in de Ruimtelijke Economie tijdens de jaarlijkse conferentie van de European Regional Science Association, waar Piet een vaste en graag geziene deelnemer was.

Publicaties

Piet Rietveld was een zeer productief wetenschapper. Zijn oeuvre telde op 1 februari 2014 692 bijdragen in de vorm van wetenschappelijke artikelen, boekbijdragen en monografieën.¹ Om een beeld te geven van het werk van Piet zullen we hier een aantal statistieken presenteren die vaak worden gebruikt om de betekenis van wetenschappers voor het vakgebied te duiden naar zowel omvang als

¹ Hierbij zijn research memoranda en congrespapers niet meegenomen. Een aantal papers zullen de komende periode nog verschijnen in de vorm van boekhoofdstukken of tijdschriftartikelen.

impact. Vervolgens zullen we er een aantal publicaties uitlichten en die gebruiken om ook inhoudelijk een indruk te geven van het wetenschappelijke werk van Piet.

Tabel 1 geeft een overzicht van Piet's oeuvre. Bijna 60% van zijn publicaties betreft artikelen in wetenschappelijke tijdschriften. Engelstalige journals zijn ingedeeld naar de zogenaamde Article Impact factor (Aif). Hoe hoger de Aif, des te groter is de impact van het betreffende tijdschrift (afgemeten aan het aantal citaties naar artikelen uit het betreffende tijdschrift door vakgenoten). Piet heeft 307 publicaties in Engelstalige tijdschriften waarvan ruim 25% in het hoogste kwartiel van wetenschappelijke tijdschriften en bijna 30% in het tweede kwartiel.

Met betrekking tot de hoofdstukken die hij voor boeken heeft aangedragen, wordt onderscheid gemaakt naar de beste 24 uitgevers (de zogenaamde A en B uitgevers), en de overige uitgevers. Ruim 60% van zijn Engelstalige boekbijdragen zijn uitgegeven bij deze A en B uitgevers.

Monografieën zijn boeken volledig geschreven door Piet – in sommige gevallen met één of enkele co-auteurs – en betreft dus volledig eigen werk. Dit betreft vanzelfsprekend zijn proefschrift uit 1980, getiteld “Multiple Objective Decision Methods and Regional Planning”, dat als deel 7 in de serie “Studies in Regional Science and Urban Economics” bij de gerenommeerde uitgeverij North-Holland verschenen is. Daarnaast zijn nog enkele monografieën van Piet uitgegroeid tot standaardwerken in de regionale economie, waar veel naar verwezen wordt. Het eveneens bij North-Holland in 1990 verschenen boek “Multicriteria Evaluation in Physical Planning” dat Piet samen met Peter Nijkamp en Henk Voogd schreef is inmiddels ruim 550 keer geciteerd.

Tabel 1. Overzicht van publicaties naar type.

Artikelen	405	Boekbijdragen	262	Monografieën	6
Engels; hoogste kwartiel Aif	79	A-B uitgevers	101	A-B uitgevers	3
Engels; tweede kwartiel Aif	91	Engels overig	61	Engels overig	1
Engels; overig	137	Nederlands	41	Indonesisch	1
Spaans	2	Spaans	1	Nederlands	1
Frans	1	Congresbundels Engels	7		
Indonesisch	1	Congresbundels Nederlands	48		
Nederlands	94				

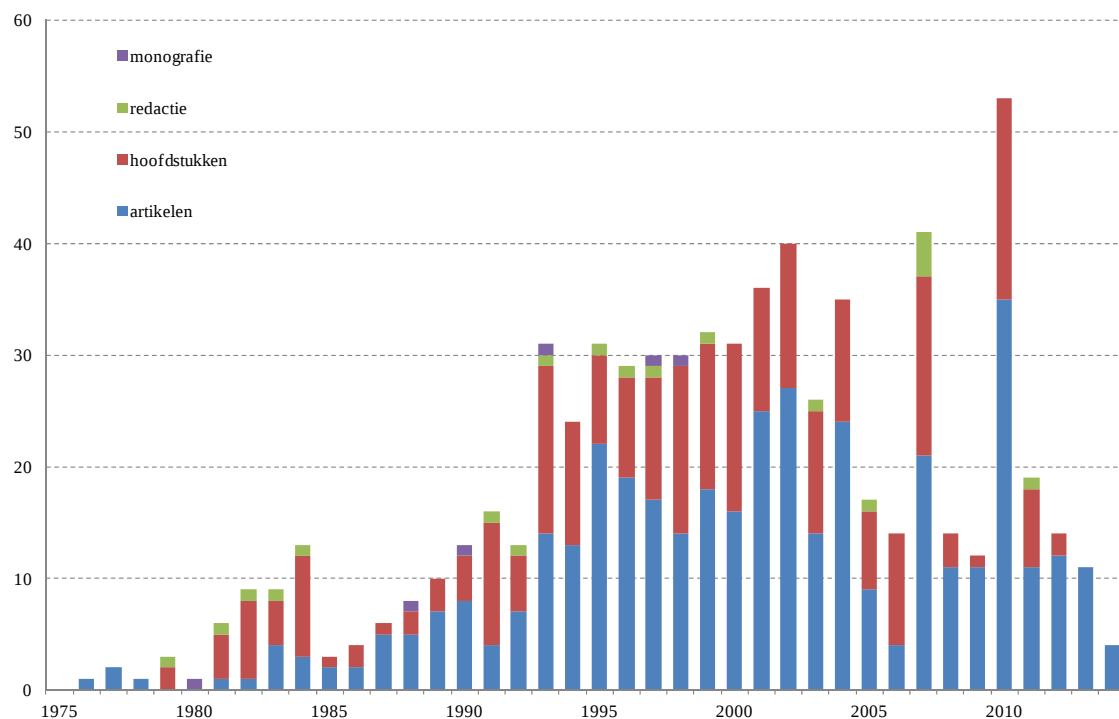
Noot: Daarnaast was Piet ook (mede-)editor van 3 special issues van tijdschriften en van 16 boeken.

Figuur 1 geeft een overzicht van de productiviteit van Piet door de jaren heen. Zijn eerste publicatie “Multi-objective programming models: new ways in regional decision making”, dat hij samen met Peter Nijkamp schreef, verscheen in 1976 in *Regional Science and Urban Economics*. In dat artikel wordt een methode voorgesteld om een keuze uit verschillende beleidsalternatieven te kunnen maken

als er meerdere doelstellingen in het spel zijn. De methode wordt geïllustreerd aan de hand van regionaal industriebeleid in Nederland.

Het bleef bepaald niet bij die ene publicatie. Figuur 1 laat zien dat Piet in de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw echt op stoom kwam. Het jaar 2010 was met 35 publicaties in tijdschriften en 18 bijdragen aan boeken Piet's topjaar. Ook in 2014 is al een aantal publicaties van Piet's hand verschenen, en dit zal nog wel even doorgaan aangezien het vaak aanzienlijk langer dan een jaar duurt voordat een artikel uiteindelijk gepubliceerd wordt.

Figuur 1. Piet's publicaties door de jaren heen naar type en aantal.

Samenwerking met co-auteurs

Piet was een netwerker en teamspeler bij uitstek. Veel van zijn publicaties kwamen tot stand via intensieve samenwerking met onderzoekers vanuit de hele wereld. Piet genoot van deze samenwerkingen. Het was een manier om kennis te delen, nieuwe kennis op te doen, en ook kennis internationaal uit te dragen. Met name de samenwerking met vele onderzoekers in Indonesië, deels tot stand gekomen in Indonesië en deels via tijdelijke verblijven van Indonesiërs in Nederland, getuigen daarvan. Diverse stafleden van de Universitas Kristen Satya Wacana heeft Piet begeleid in de rol van promotor. Hij was zich ervan bewust sommige Indonesische collega's een intensieve begeleiding vereisten, en die begeleiding leverde hij met interesse en liefde.

Van zijn 692 publicaties zijn er 116 door Piet alleen geschreven. De overige 576 heeft Piet samen met één of meerdere co-auteurs geschreven. Hiervoor heeft Piet een groot netwerk van onderzoekers opgebouwd. Met maar liefst 202 onderzoekers heeft Piet samengewerkt bij het tot stand brengen van deze 576 publicaties.

Het betreft natuurlijk vooral samenwerking met medewerkers die voor kortere of langere tijd aan de afdeling Ruimtelijke Economie verbonden zijn geweest, maar Piet's netwerk was breder en hij publiceerde ook met onderzoekers verbonden aan andere Nederlandse instellingen tot ver daarbuiten.

Tabel 2. Co-auteurs waar Piet het meest mee publiceerde

Afdeling Ruimtelijke Economie		Nederlandse onderzoekers	
Peter Nijkamp	220	Bert van Wee	13
Frank Bruinsma	58	Paul Peeters	12
Erik Verhoef	50	Job van Exel	10
Jos van Ommeren	40	Ron Janssen	6
Eric Pels	39	Marina van Geenhuizen	3
Cees Gorter	23	Jacco Hakfoort	3
Jan Rouwendal	20	Henk Meurs	3
Richard Emmerink	19	Hugo Priemus	3
Mark Koetse	18	Theo Schoemaker	3
Youdi Schipper	15	Buitenlandse onderzoekers	
Martijn Brons	13	Daniel Shefer	7
Sytse Rienstra	12	Kenneth Button	6
Daniel van Vuuren	12	Roger Stough	6
Jeroen van den Bergh	11	Kay Axhausen	5
Ghebre Debrezion	11	Folke Snickars	5
Hans Ouwersloot	11	Aura Reggiani	4
Eveline van Leeuwen	10	Marco Alderighi	3
Henk van Gent	9	Bart Jourquin	3
Thomas de Graaff	9	Daniel Kameo	3
Giuseppe Mundo	9	Prapto Yuwono	3

Noot: het betreft hier een telling van begin 2014.

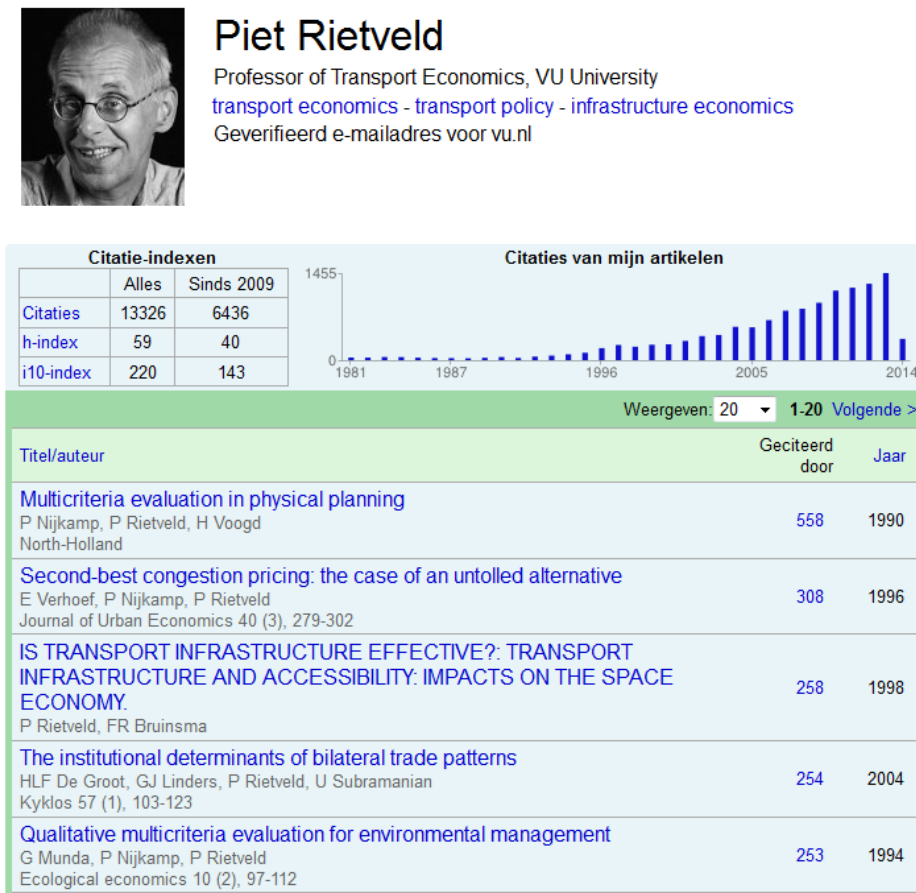
Piet heeft veruit het meest gepubliceerd met Peter Nijkamp. Bij 220 publicaties was Peter (één van de) co-auteur(s). Maar ook de samenwerking met anderen heeft tot veel publicaties geleid. Met sommige co-auteurs betreft het voornamelijk resultaten van fundamenteel en theoretisch wetenschappelijk onderzoek, met anderen weer hoofdzakelijk bevindingen van empirisch toegepast onderzoek. Ook heeft Piet regelmatig met studenten over de uitkomsten van hun scripties gepubliceerd. Piet was in al deze vormen van onderzoek zeer geïnteresseerd en vond het belangrijk om in zowel wetenschappelijke toptijdschriften als vakbladen voor de praktijk te publiceren. Zo kon hij zijn boodschap in de

wetenschap uitdragen en tegelijk een bijdrage leveren aan het maatschappelijke debat. Beiden waren hem lief.

De impact van het werk

Het belang van wetenschappelijke publicaties kan gemeten worden in citaties oftewel het aantal keer dat andere auteurs naar een publicatie verwijzen. Onder meer in Google Scholar wordt dit bijgehouden.² Op 21 april 2014 stond de teller voor het aantal keer dat verwezen wordt naar publicaties van Piet op 13.326. Voorwaar een indrukwekkende score. In Google Scholar wordt dit aantal nader uitgesplitst naar publicaties. Piet heeft 32 publicaties waar meer dan 100 keer naar verwezen wordt, terwijl zijn 100ste publicatie in de lijst nog altijd 35 keer wordt aangehaald. Vanzelfsprekend valt te verwachten dat in de komende jaren nog veel naar het werk van Piet verwezen zal worden.

Figuur 2. Citaties naar Piet's werk door de jaren heen (incl. vijf meest geciteerde)

Bron: google.scholar (datum: 21 april 2014)

² Een andere veel gebruikte – maar niet openbaar toegankelijke – bron is het zogenaamde Web of Science. Die richt zich primair op wetenschappelijke artikelen in een beperkt aantal geselecteerde tijdschriften. Hier had Piet op 21 april 264 artikelen geregistreerd. Hier werd tot dan toe 3361 maal naar verwezen. De *h*-index, die het aantal artikelen (*h*) meet waarnaar minimaal *h* keer wordt verwezen, is 31.

Op basis van citaties volgens google.scholar zullen de vijf meest belangwekkende publicaties van Piet gegeven worden voor zijn primaire onderzoeksvelden: vervoerseconomie, evaluatiemethodieken en regionale economie. Tussen haakjes staat achter de publicatie het aantal citaties vermeld op 21 april 2014 en de ranking van het betreffende artikel gemeten naar aantal citaties (de eerste set betreft gegevens uit google.scholar en de tweede, voor zover beschikbaar, uit Web of Science, waarin bijvoorbeeld boeken niet zijn opgenomen).

Meest geciteerde publicaties vervoerseconomie

- Second-best congestion pricing: the case of an untolled alternative, *Journal of Urban Economics*, 40 (3), 279–302, 1996 (met Peter Nijkamp en Erik Verhoef). [308, 2; 127, 1]
- Is transport infrastructure effective? Transport infrastructure and accessibility: impacts on the space economy, Springer, 1998 (met Frank Bruinsma). [258, 3; –]
- Determinants of bicycle use: do municipal policies matter? *Transportation Research Part A: Policy and Practice*, 38 (7), 531–550, 2004 (met Vanessa Daniel). [221, 7; 69, 4]
- The value of statistical life in road safety: a meta-analysis, *Accident Analysis & Prevention*, 35 (6), 973–986, 2003 (met Arianne de Blaeij, Raymond Florax en Erik Verhoef). [202, 9; 63, 9]
- Inefficiencies and scale economics of European airport operations, *Transportation Research Part E: Logistic and Transportation Review*, 39 (5), 341–361, 2003 (met Eric Pels en Peter Nijkamp). [187, 11; 78, 3]

Meest geciteerde publicaties evaluatiemethodiek

- *Multicriteria evaluation in physical planning*, North-Holland, 1990 (met Peter Nijkamp en Henk Voogd). [558, 1; –]
- Qualitative multicriteria evaluation for environmental management, *Ecological Economics*, 10 (2), 97–112, 1994 (met Giuseppe Munda en Peter Nijkamp). [253, 5; 91, 2]
- *Multiple objective decision methods and regional planning*, North-Holland, 1980. [225, 6; –]
- Multicriteria analysis and geographical information systems: an application to agricultural land use in the Netherlands, in: H.J. Scholten en J.C.H. Stillwell (red.) *Geographical Information Systems for Urban and Regional Planning*, Kluwer, 129–139, 1990 (met Ron Janssen). [190,10; –]
- Qualitative discrete multiple criteria choice models in regional planning, *Regional Science and Urban Economics*, 13 (1), 77–102, 1983 (met Edwin Hinloopen en Peter Nijkamp). [94, 36; 31, 31]

Meest geciteerde publicaties regionale economie

- The institutional determinants of bilateral trade patterns, *Kyklos*, 57 (1), 103–123, 2004 (met Henri de Groot, Gert-Jan Linders en Uma Subramanian). [254, 4; 64, 8]

- A meta-analysis of the price elasticity of gasoline demand: a SUR approach, *Energy Economics*, 30 (5), 2105–2122, 2008 (met Martijn Brons, Peter Nijkamp en Eric Pels). [155, 22; 50, 17]
- Job moving, residential moving, and commuting: a research perspective, *Journal of Urban Economics*, 46 (2), 230–253, 1999 (met Jos van Ommeren en Peter Nijkamp). [133, 25; 69, 18]
- Land use scanner: an integrated GIS based model for long term projections of land use in urban and rural areas, *Journal of Geographical Systems*, 1 (2), 155–177, 1999 (met Maarten Hilferink). [131, 26; –]
- Regional and multiregional economic models: a survey, in: P. Nijkamp (red.) *Handbook of Regional and Urban Economics*, North-Holland, 257–294, 1987 (met Peter Nijkamp en Folke Snickars). [84, 41; –]

Maatschappelijke betrokkenheid

Voor wetenschappelijke publicaties is het op basis van citaties relatief makkelijk om met een objectief cijfer aan te geven wat de meest belangwekkende bijdragen van Piet aan de wetenschap zijn. Voor het maatschappelijk belang is dat veel lastiger. Naast zijn publicaties in vakbladen heeft Piet sterk bijgedragen aan het maatschappelijk debat, met name door zijn artikelen in kranten en zijn optreden in de media, met interviews in kranten, op de radio en op televisie.

Indonesië

De betrokkenheid van Piet bij maatschappelijk relevante vraagstukken spreekt misschien wel het meest uit zijn eerder genoemde betrokkenheid bij Indonesië en wordt ook gestaafd door een belangwekkend deel van zijn publicaties. Bijzonder is dat Piet het Indonesisch dermate beheerst dat hij één artikel en één monografie in deze taal op zijn naam heeft staan. Echter, ook ongeveer twintig Engelstalige bijdragen hebben betrekking op Indonesië. In de zomer van 2013 werd Piet nog gevraagd door het *Bulletin for Indonesian Economic Studies* om een artikel te schrijven over transport en congestie in Indonesische steden. Hij was reeds begonnen met de dataverzameling, maar heeft die studie nooit af kunnen maken. Een selectie van publicaties die betrekking hebben op Indonesië en zijn betrokkenheid met dit land weerspiegelen ziet er als volgt uit:

- Urban development patterns in Indonesia, *Bulletin of Indonesian Economic Studies*, 24 (1), 73–96, 1988.
- Innovation in Indonesian small scale industry: a case study, *International Journal of Development Planning Literature*, 5 (1), 1–19, 1990 (met Cees Gorter).
- Uptrading traditional technologies in small-scale industry clusters: collaboration and innovation adaption in Indonesia, *The Journal of Development Studies*, 37 (4), 150–172, 2001 (met Henry Sandee).

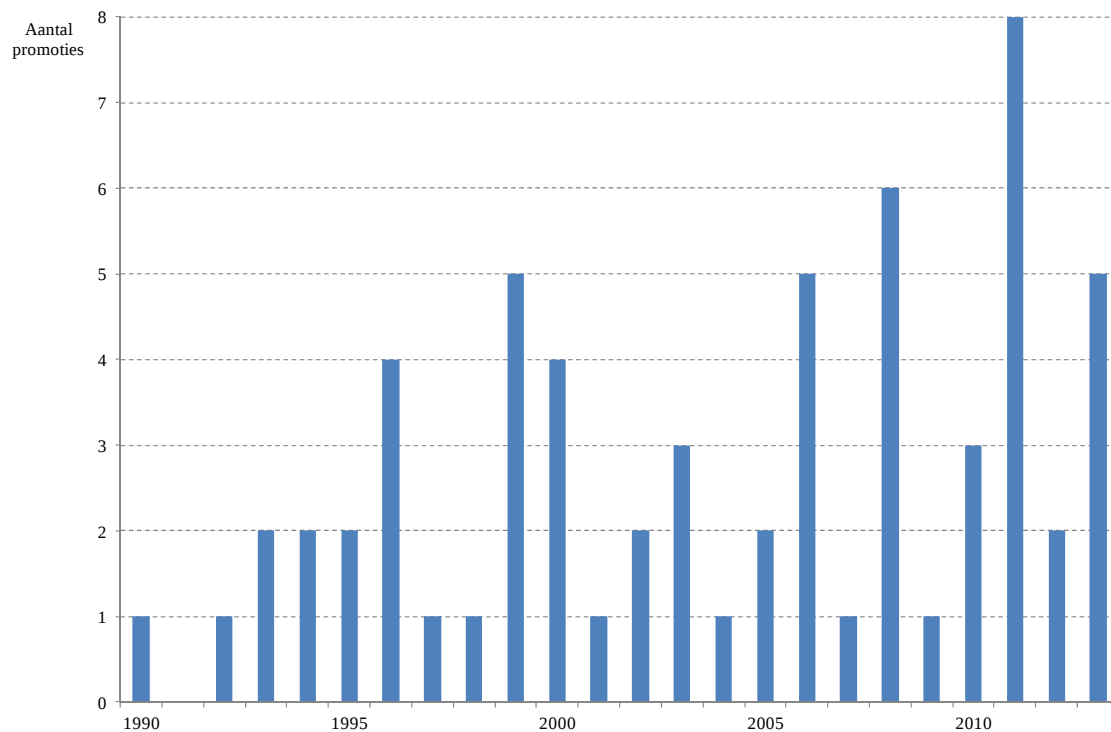
- Migrant entrepreneurs in East Indonesia, in: T.R. Leinbach (red.), *The Indonesian Rural Economy: Mobility, Work and Enterprise*, Institute of Southeast Asian Studies, Singapore, 182–206, 2003 (met Cees Gorter, Peter Nijkamp en Marten nDoen)
- The Krakatau eruption in 1883, its implications for the spatial distribution of population in Java, *Economic History of Developing Regions*, 28 (2), 27–55, 2013 (met Aloysius Brata, Henri de Groot en Wouter Zant).

Promovendi

Op 18 september 1990 trad Piet voor het eerst op als promotor. Het betrof de promotie van Cees Gorter. Na Cees zouden nog 62 van dergelijke feestelijke gelegenheden volgen. Van de 63 promovendi van Piet zijn er, voor zover te achterhalen, nog steeds 36 werkzaam bij een universiteit. Acht daarvan zijn inmiddels ook hoogleraar.

Het grote netwerk waaruit Piet zijn promovendi aantrok blijkt onder meer uit de herkomstlanden van de promovendi. Maar liefst 17 van zijn promovendi zijn afkomstig uit het buitenland. Zes van zijn promovendi komen uit Italië, drie uit Indonesië en twee uit Portugal. De overige herkomstlanden zijn Colombia, Eritrea, Noorwegen, Pakistan, Spanje en Taiwan.

Figuur 3. Piet in de rol van promotor in de loop van de jaren

Bij zijn overlijden was Piet nog promotor van 19 promovendi. De begeleiding van deze promovendi is in overleg met Piet overgenomen door andere hoogleraren van de afdeling Ruimtelijke Economie. Inmiddels is de eerste hiervan, Ruben van Loon, op 26 februari 2014 gepromoveerd. Ook deze promovendi kennen een breed herkomstgebied: vier komen uit Indonesië, twee uit Israël, en verder één uit Afghanistan, Duitsland, Griekenland en Mozambique.

Piet als collega en begeleider

Het was voor iedereen een voorrecht te hebben mogen werken met Piet. De enorme inhoudelijke kennis en analytische scherppte, in combinatie met de sterke drive om mensen in zijn directe omgeving zich verder te laten ontwikkelen, waren kenmerkend. Piet kon – vaak op de achtergrond – enorm genieten bij promoties van AIO's. Tekenend waren de vaak warme gesprekken met ouders van kandidaten na afloop van de plechtigheid. Hij koppelde dit aan een buitengewone efficiëntie – een voor economen aantrekkelijke eigenschap – waardoor hij ook tijd wist te vinden om op andere wijzen in wetenschappelijke netwerken actief te zijn, zoals de voorzitterschappen van RSA-Nederland en NECTAR die hij bekleed heeft.

Ook inhoudelijk was samenwerken met Piet een voorrecht. Indrukwekkend waren de grote stapels papier die Piet voor een bespreking vaak uit zijn zwaar versleten schooltas haalde om aan de hand van een aantal aantekeningen in zijn karakteristieke handschrift een aantal doorgaans vlijmscherp geformuleerde kernpunten van commentaar te benoemen, die vervolgens vaak aan de basis stonden van substantiële kwaliteitsslagen in het werk. En ook in meer exploratieve fasen van onderzoek was de innovatieve en creatieve bijdrage van Piet vaak van onschatbare waarde. Mede hierom, en vanwege de snelheid waarmee hij dingen doorzag en nieuwe mogelijkheden identificeerde, was hij ook op internationale congressen een geliefd klankbord voor mensen buiten de afdeling: hem werd niet veel rust gegund tussen de sessies door. Maar zijn brede interesse zorgde er ook voor dat hij bepaald niet alleen over onderzoek sprak tijdens dergelijke “social events”.

Altijd hield Piet in begeleiding en coaching de menselijke maat voor ogen. Niet alleen de inhoud maar ook het persoonlijke welbevinden van leden van de afdeling ging hem na aan het hart. Hij behandelde collega's gelijk, maar had alle oog voor verschillen. Hoe druk Piet het vooral in de laatste jaren vaak had, altijd was er tijd voor een persoonlijk gesprek als daar behoefte aan was. Daarmee was Piet een zeer belangrijke bindende kracht voor de afdeling en leverde hij een enorm belangrijke bijdrage aan het unieke karakter van de afdeling waarin een gezonde balans werd gevonden tussen persoonlijke ontwikkeling en het belang van de afdeling als collectief. Dit unieke, bindende karakter zullen we als afdeling misschien wel het meest missen van alles.

Verkort CV

15 december 1952:	Geboren te Berkel en Rodenrijs
1965–1970:	Studie HBS-B, Gereformeerd Lyceum, Rotterdam
1970–1975:	Studie Econometrie, Erasmus Universiteit Rotterdam
1972–1975:	Onderzoekassistent economie, Erasmus Universiteit, Rotterdam
1975–1983:	Universitair docent regionale economie, Vrije Universiteit Amsterdam
1980:	Promotie aan de Vrije Universiteit Amsterdam op proefschrift ‘Multiple objective decision methods and regional planning’
1980–1981:	Research fellow Regional Development Group, International Institute for Applied Systems Analysis (IIASA), Laxenburg, Oostenrijk
1983–1986:	Onderzoekcoördinator Economische Faculteit, Universitas Kristen Satya Wacana (UKSW), Salatiga, Indonesië
1986–1990:	Universitair hoofddocent regionale economie, Vrije Universiteit Amsterdam
1990–2013:	Hoogleraar vervoerseconomie, Vrije Universiteit, Amsterdam
1998–2003:	Portefeuillehouder onderzoek Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde
2002–2013:	Hoofd afdeling Ruimtelijke Economie

Tijdens zijn loopbaan is Piet ook lid geweest van vele adviesraden. Ook was hij onder andere voorzitter van belangrijke netwerkorganisaties zoals RSA Nederland (de Nederlandse afdeling van de Regional Science Association International), NECTAR (wereldwijd netwerk van transportonderzoekers, 2003–2007). Ook was hij fellow van onder andere het Tinbergen Institute (de graduate school van de Erasmus Universiteit, de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit) en het NAKE (het Nederlands Netwerk voor Algemene en Kwantitatieve Economie).

Deze biografie verschijnt bij het symposium dat op 14 mei 2014 op de Vrije Universiteit Amsterdam is gehouden ter nagedachtenis aan onze geliefde en gerespecteerde collega Piet Rietveld die op 1 november 2013 is overleden. We hopen met deze biografie voor collega's, familie en vrienden een tastbaar overzicht te bieden van Piet's indrukwekkende wetenschappelijke nalatenschap.